

AKT O USŁUGACH CYFROWYCH

Komentarz

redakcja naukowa **Dominik Lubasz, Monika Namysłowska**

Gabriela Bar, Paweł Biały, Roman Bieda, Edyta Bielak-Jomaa, Piotr Budrewicz
Witold Chomiczewski, Michał Czerniawski, Piotr Drobek, Damian Flisak
Karolina Gałęzowska, Urszula Góral, Agnieszka Jabłonowska, Monika Jagielska
Mariusz Jagielski, Berenika Kaczmarek-Templin, Anna Kobylańska
Marcin Lewoszewski, Dominik Lubasz, Joanna Łuczak-Tarka, Paweł Makowski
Iga Małobęcka-Szwast, Arwid Mednis, Karolina Mojzesowicz, Monika Namysłowska
Zbigniew Okoń, Magdalena Piech, Monika Susańko, Adam Szkuřat, Kamil Szpyt

KOMENTARZE

AKT O USŁUGACH CYFROWYCH

Komentarz

redakcja naukowa Dominik Lubasz, Monika Namysłowska

Gabriela Bar, Paweł Biały, Roman Bieda, Edyta Bielak-Jomaa, Piotr Budrewicz
Witold Chomiczewski, Michał Czerniawski, Piotr Drobek, Damian Flisak
Karolina Gałęzowska, Urszula Góral, Agnieszka Jabłonowska, Monika Jagielska
Mariusz Jagielski, Berenika Kaczmarek-Templin, Anna Kobylańska
Marcin Lewoszewski, Dominik Lubasz, Joanna Łuczak-Tarka, Paweł Makowski
Iga Małobęcka-Szwast, Arwid Mednis, Karolina Mojzesowicz, Monika Namysłowska
Zbigniew Okoń, Magdalena Piech, Monika Susańko, Adam Szkurłat, Kamil Szpyt

KOMENTARZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 lutego 2024 r.

Recenzent

Dr hab. Grzegorz Sibiga, prof. Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk

Wydawczyni

Monika Pawłowska

Redaktorka prowadząca

Kinga Zając

Opracowanie redakcyjne

Trzy kropki Joanna Maź

Projekt okładek serii

Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Poszczególne części komentarza napisali:

Gabriela Bar – art. 22, 23; Paweł Biały – art. 55, 77, 78; Roman Bieda, Piotr Budrewicz – art. 48; Edyta Bielak-Jomaa – art. 49–51, 69, 75, 76, 83; Piotr Budrewicz – art. 44; Witold Chomiczewski – art. 3 pkt II.6, II.7, II.11, II.13; art. 4, 5, 7, 24; Witold Chomiczewski, Magdalena Piech – art. 6; Michał Czerniawski – art. 61–63, 87–91, 93; Piotr Drobek – art. 65, 67, 68, 79, 81, 82; Damian Flisak – art. 3 pkt II.18, II.19; art. 38, 39; Karolina Gałęzowska – art. 36, 37; Karolina Gałęzowska, Arwid Mednis – art. 92; Urszula Góral – art. 3 pkt II.14, II.15; art. 56, 64, 70–72, 80; Agnieszka Jabłonowska, Monika Namysłowska – art. 25; Monika Jagielska, Mariusz Jagielski – art. 29–32; Berenika Kaczmarek-Templin – art. 19–21; Anna Kobylańska – art. 40, 43; Marcin Lewoszewski – art. 41, 42; Dominik Lubasz – art. 1; art. 3 pkt I, II.1, II.2, II.8, II.12; art. 9, 16; Dominik Lubasz, Witold Chomiczewski – art. 28; Joanna Łuczak-Tarka – art. 3 pkt II.24; art. 52–54; Paweł Makowski – art. 3 pkt II.22; art. 47, 57, 58, 60; Paweł Makowski, Zbigniew Okoń – art. 45; Magdalena Piech, Witold Chomiczewski – art. 8; Iga Małobęcka-Szwast – art. 3 pkt II.21; Iga Małobęcka-Szwast, Magdalena Piech – art. 11–15; Arwid Mednis – art. 3 pkt II.9, II.10, II.16, II.17; art. 34, 35; Arwid Mednis, Karolina Gałęzowska – art. 33; Karolina Mojzesowicz – art. 59, 66, 73, 74; Monika Namysłowska, Agnieszka Jabłonowska – art. 3 pkt II.3; art. 26, 27; Monika Namysłowska, Dominik Lubasz – art. 3 pkt II.23; Zbigniew Okoń, Paweł Makowski – art. 46; Monika Susańko – art. 3 pkt II.4, II.5, II.20; art. 17; Monika Susańko, Zbigniew Okoń, Adam Szkurłat – art. 2; Adam Szkurłat – art. 10, 18; Kamil Szyt – art. 84–86

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2024

ISBN 978-83-8358-336-5

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. +48 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SŁOWO WSTĘPNE

1. W pierwotnej wersji zbioru cyfrowych zasad Unii Europejskiej, którą od listopada 2020 r. promuje Komisja Europejska jako sposób regulacji rynków, usług i technologii cyfrowych, akt o usługach cyfrowych (DSA) był formalnie tylko jednym z pięciu głównych rozdziałów większej całości, na którą miały się składać również: akt o zarządzaniu danymi (DGA), akt o rynkach cyfrowych (DMA), akt o sztucznej inteligencji (AIA) i akt o danych (DA). Od początku było jednak jasne, że pozycja DSA w „zbiorniku” jest na tyle podstawowa, że uchwalenie tego rozporządzenia jest warunkiem *sine qua non* prowadzenia prac nad resztą aktów.

W momencie zakończenia prac nad niniejszym komentarzem wiemy, że plan Komisji dotyczący całości zbioru ma ogromne szanse na realizację, gdyż cztery z pięciu planowanych aktów zostały uchwalone przed zakończeniem kadencji Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego, a ostatni z „rozdziałów” – akt o sztucznej inteligencji – czeka na przekształcenie wstępnej zgody politycznej w ostateczny tekst, który może zostać opublikowany w Dzienniku Urzędowym.

Cokolwiek by się nie stało na finiszu prac nad zbiorem, dwa podstawowe filary – DSA i DMA – stoją stabilnie w centrum wspólnej europejskiej przestrzeni cyfrowej. Cytując słowa komunikatu Komisji Europejskiej, wydane po przyjęciu DSA, jednolity zbiór przepisów dla całej UE stworzy odpowiednie warunki do rozwoju transgranicznych usług cyfrowych, co może doprowadzić do zwiększenia udziału transgranicznego handlu cyfrowego w jednolitym rynku nawet o 2%. Jednocześnie nowe przepisy tworzą gwarancję, że małe platformy internetowe nie będą postawione w nieproporcjonalnie gorszej pozycji, a zarazem nadal będą ponosić pełną odpowiedzialność. Małe firmy – zdaniem Komisji – będą miały pewność prawną, która pozwoli im rozwijać usługi i chronić użytkowników przed nielegalnymi działaniami, gdyż uzyskają wsparcie w postaci norm i wytycznych. Będą też zwolnione z najpoważniejszych obciążeń finansowych, ale zyskają swobodę stosowania sprawdzonych rozwiązań, co pozwoli im uzyskać przewagę konkurencyjną.

2. Akt o usługach cyfrowych nie pojawił się jednak w próżni. Europejski prawodawca musiał odnieść się nie tylko do bezpośrednich poprzedników każdej z części zbioru (o ile takie

poprzedzające akty istniały), lecz także – a może przede wszystkim – oprzeć je na fundamentach wybudowanych w poprzednich latach w Unii. W przypadku DSA oznaczało to inkorporowanie lub zmianę zasad wynikających z aktów takich jak dyrektywa o handlu elektronicznym, przy jednoczesnym oparciu nowych rozwiązań na konstytucyjnych podstawach wypracowanych przez Traktat z Lizbony (prawa podstawowe) dookreślonych w aktach takich jak ogólne rozporządzenie o ochronie danych (RODO).

Niniejszy komentarz został napisany przez autorów, którzy łączą głęboką wiedzę o rynkach cyfrowych i wyzwaniach ich regulacji ze znajomością prawnych i technicznych zagadnień przetwarzania danych osobowych, które jest nieodłączną i podstawową działalnością podmiotów działających na rynkach cyfrowych. Jest to wyjątkowo cenne dla czytelnika, który patrzy na regulację rynków i usług przez pryzmat praw podstawowych do prywatności i ochrony danych osobowych (art. 7 i 8 KPP UE), a taką perspektywę przyjmuję jako europejski inspektor ochrony danych (EIOD). Wiedza całego zespołu komentatorów na temat modeli biznesowych i technologii regulowanych przez każdą z wyżej wymienionych regulacji umożliwia autorom odniesienie ich do zasad ochrony danych osobowych także w przypadku tych przepisów w nowych aktach, które wyraźnie dotyczą definicji, pojęć i obowiązków RODO.

Zachęcam tym samym wszystkich czytelników komentarza do prześledzenia rozważań dotyczących w oczywisty sposób wskazanych powiązań z unijnym prawem dotyczącym ochrony danych (np. art. 26 ust. 3, art. 28 ust. 2 czy art. 38 DSA) lub mogących mieć wpływ na przetwarzanie danych osobowych przez podmioty objęte aktem o usługach cyfrowych. Pozwolę sobie – tytułem zapowiedzi – zwrócić uwagę czytelników na najbardziej znaczące interakcje DSA i RODO. Czytanie całości komentarza będzie bowiem wymagać interpretacji definicji, pojęć lub obowiązków wynikających z RODO. Jednocześnie realizacja niektórych uprawnień i obowiązków wprowadzanych przez DSA będzie wywoływała interakcje z RODO. DSA i RODO realizują różne, ale uzupełniające się cele. Podczas gdy RODO ma na celu ochronę osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych, DSA ma na celu zwalczanie pewnych zjawisk szkodliwych społecznie, takich jak rozpowszechnianie nielegalnych treści, dezinformacja online i inne zagrożenia społeczne. Jednocześnie DSA zawiera kilka przepisów, które będą miały wpływ na przetwarzanie danych osobowych przez platformy internetowe, w tym zasady dotyczące reklamy internetowej, systemów rekomendacji i ochrony małoletnich. Ponadto wiele przepisów DSA odnosi się wprost do ochrony danych osobowych, a także definicji i pojęć w ramach RODO, takich jak „profilowanie” i „szczególne kategorie danych”.

Biorąc pod uwagę silną interakcję z unijnym prawem ochrony danych, konieczne jest zapewnienie spójnego i konsekwentnego podejścia regulacyjnego w odniesieniu do obu instrumentów w praktyce. Żadne z postanowień DSA nie powinno być stosowane ani interpretowane w taki sposób, aby zmniejszać lub ograniczać poziom ochrony oferowany przez unijne prawo o ochronie danych. DSA wyraźnie potwierdza, że pozostaje bez

uszczerbku dla unijnych przepisów o ochronie danych oraz że ochrona osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych podlega wyłącznie unijnym przepisom o ochronie danych.

Niestety DSA, pozostawiając kwestie zarządzania wprowadzaniem w życie zasad wynikających z DSA państwowemu członkowskiemu, nie przewiduje zorganizowanej współpracy organów regulacyjnych wykonujących DSA i organów nadzorczych z zakresu danych osobowych. O wskazanie zasad takiej współpracy apelowałem jako EIOD wraz z Europejską Radą Ochrony Danych (EROD).

3. Wśród najważniejszych podobieństw pomiędzy DSA i RODO należy wymienić kwestie związane z oceną i ograniczaniem ryzyka. Przepisy art. 34 i 35 DSA wymagają od tzw. bardzo dużych platform internetowych i bardzo dużych wyszukiwarek internetowych oceny i ograniczania wszelkich ryzyk systemowych wynikających z projektowania, funkcjonowania i korzystania z ich usług. Ta ocena ryzyka musi obejmować m.in. wszelkie rzeczywiste lub przewidywalne negatywne skutki dla wykonywania praw podstawowych, w tym poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, ochrony danych osobowych. Ocena ta musi uwzględniać m.in. „praktyki związane z danymi” stosowane przez te podmioty. Obowiązki bardzo dużych platform internetowych i bardzo dużych wyszukiwarek internetowych w zakresie oceny i ograniczania ryzyka pokrywają się w pewnym stopniu z ich obowiązkami opartymi na ryzyku jako administratorów na mocy RODO (w szczególności art. 24, 25, 35 i 36 RODO). Co więcej, niektóre środki mające na celu przeciwdziałanie ryzyku systemowemu będą prawdopodobnie się wiązać z przetwarzaniem danych osobowych, co musi wywołać pytania dotyczące zakresu, w jakim takie przetwarzanie jest zgodne z RODO. Inną kwestią, która może się pojawić, jest to, czy rola komórki ds. przestrzegania DSA (art. 41 DSA) może być połączona z rolą inspektora ochrony danych (art. 37–39 RODO).

Jednym z najważniejszych obszarów regulacyjnych DSA jest zwalczanie nielegalnych treści w internecie. Podczas gdy DSA zakazuje nakładania ogólnego obowiązku monitorowania lub aktywnego ustalania faktów (art. 8), stara się również wyeliminować istniejące czynniki zniechęcające do dobrowolnych dochodzeń z własnej inicjatywy podejmowanych przez dostawców usług pośrednictwa (art. 7). Wysiłki mające na celu identyfikację, wykrywanie, usuwanie lub podejmowanie innych działań w związku z nielegalnymi treściami lub niewłaściwym korzystaniem z usług (np. zawieszenie konta) prawdopodobnie wiążą się z przetwarzaniem danych osobowych, jednak DSA nie określa, w jakim stopniu takie przetwarzanie byłoby zgodne z prawem lub proporcjonalne.

DSA ustanawia szczególne obowiązki dla dostawców platform internetowych w celu zapewnienia przejrzystości reklamy online (art. 26 ust. 1–2). Zakazuje także prezentowania reklam online „opartych na profilowaniu z wykorzystaniem szczególnych kategorii danych” (art. 26 ust. 3). Ważne będzie doprecyzowanie zakresu tego zakazu oraz precyzyjne określenie, w jakich okolicznościach reklama internetowa faktycznie obejmuje

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2022/2065

z dnia 19 października 2022 r.

w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.Urz. UE L 277, s. 1; sprost. Dz.Urz. UE L 163 z 2023 r., s. 107)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,
uwzględniając opinię Komitetu Regionów²,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą³,
a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Usługi społeczeństwa informacyjnego, zwłaszcza usługi pośrednie, stały się ważną częścią unijnej gospodarki i życia codziennego obywateli Unii. Dwa-dziesiąt lat po przyjęciu obowiązujących ram prawnych regulujących takie usługi, ustanowionych w dyrektywie 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego

¹ Dz.Urz. UE C 286 z 2021 r., s. 70.

² Dz.Urz. UE C 440 z 2021 r., s. 67.

³ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z 5.07.2022 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z 4.10.2022 r.

i Rady⁴, nowe i innowacyjne modele biznesowe i usługi, takie jak internetowe serwisy społecznościowe i internetowe platformy umożliwiające konsumentom zawieranie z przedsiębiorcami umów zawieranych na odległość, pozwoliły użytkownikom biznesowym i konsumentom na przekazywanie i uzyskiwanie dostępu do informacji oraz zawieranie transakcji na nowe sposoby. Większość obywateli Unii korzysta obecnie z tych usług na co dzień. Jednakże transformacja cyfrowa i wzmożone korzystanie z tych usług przyniosły również nowe zagrożenia i wyzwania dla indywidualnych odbiorców danej usługi, przedsiębiorstw i całego społeczeństwa.

- (2) Państwa członkowskie coraz częściej wprowadzają przepisy krajowe dotyczące spraw objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzeniem lub rozważają wprowadzenie takich przepisów, nakładając w szczególności wymogi w zakresie należytej staranności obowiązujące dostawców usług pośrednich dotyczące tego, w jaki sposób podmioty te powinny podchodzić do problemu nielegalnych treści, dezinformacji online i innych zagrożeń społecznych. Takie rozbieżne przepisy krajowe mają negatywny wpływ na rynek wewnętrzny, który zgodnie z art. 26 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) obejmuje obszar bez granic wewnętrznych, w którym jest zapewniony swobodny przepływ towarów i usług oraz swoboda przedsiębiorczości, biorąc pod uwagę z natury transgraniczny charakter internetu, który jest powszechnie wykorzystywany w celu świadczenia tych usług. Konieczna jest harmonizacja warunków świadczenia usług pośrednich na całym rynku wewnętrznym, aby zapewnić przedsiębiorstwom dostęp do nowych rynków i możliwości czerpania korzyści z rynku wewnętrznego przy jednoczesnym zapewnieniu większego wyboru konsumentom i innym odbiorcom usług. Do celów niniejszego rozporządzenia za „odbiorców usługi” uważa się użytkowników biznesowych, konsumentów i innych użytkowników.
- (3) Odpowiedzialne zachowanie i działanie z należytą starannością dostawców usług pośrednich ma zasadnicze znaczenie dla bezpiecznego, przewidywalnego i godnego zaufania środowiska internetowego oraz dla umożliwienia obywatelom Unii i innym osobom korzystania z przysługujących im praw podstawowych zagwarantowanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”), w szczególności z wolności wypowiedzi i informacji, wolności prowadzenia działalności gospodarczej, prawa do niedyskryminacji, a także z wysokiego poziomu ochrony konsumentów.
- (4) Dlatego też, w celu ochrony rynku wewnętrznego i poprawienia jego funkcjonowania należy ustanowić zestaw jednolitych, skutecznych i proporcjonalnych obowiązkowych zasad na poziomie Unii. Niniejsze rozporządzenie zapewnia

⁴ Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 8.06.2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz.Urz. UE L 178, s. 1).

warunki umożliwiające wprowadzanie innowacyjnych usług cyfrowych na rynku wewnętrznym i zwiększanie ich skali. Zbliżenie krajowych środków regulacyjnych na poziomie Unii dotyczących wymogów obowiązujących dostawców usług pośrednich jest konieczne w celu uniknięcia fragmentacji rynku wewnętrznego i położenia jej kresu oraz zapewnienia pewności prawa, a tym samym ograniczenia niepewności po stronie deweloperów i wspierania interoperacyjności. Stosowanie wymogów neutralnych pod względem technologicznym nie powinno utrudniać innowacji, lecz je stymulować.

- (5) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do dostawców niektórych usług społeczeństwa informacyjnego zgodnie z definicją w dyrektywie (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady⁵, tj. każdej usługi normalnie świadczonej za wynagrodzeniem, na odległość, drogą elektroniczną i na indywidualne żądanie odbiorcy. W szczególności niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do dostawców usług pośrednich, w szczególności usług pośrednich polegających na świadczeniu usług znanych jako usługi „zwykłego przekazu”, „cachingu” i „hostingu”, biorąc pod uwagę, że wykładniczy wzrost korzystania z tych usług, głównie we wszelkiego rodzaju zgodnych z prawem i użytecznych społecznie celach, zwiększył również ich rolę w pośrednictwie w zakresie niezgodnych z prawem lub w inny sposób szkodliwych informacji i działań oraz ich rozpowszechnianiu.
- (6) W praktyce niektórzy dostawcy usług pośrednich pośredniczą w zakresie usług, które mogą, ale nie muszą być świadczone drogą elektroniczną, takich jak zdalne usługi technologii informacyjnej, transport, zakwaterowanie lub usługi doręczeń. Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie wyłącznie do usług pośrednich i nie powinno mieć wpływu na wymogi określone w prawie Unii lub prawie krajowym dotyczące produktów lub usług, których świadczenie odbywa się poprzez usługi pośrednie, w tym w sytuacjach, w których usługa pośrednia stanowi integralną część innej usługi, która nie jest usługą pośrednią zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- (7) Aby zapewnić skuteczność przepisów ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu oraz równe warunki działania na rynku wewnętrznym, przepisy te powinny mieć zastosowanie do dostawców usług pośrednich, niezależnie od ich miejsca siedziby lub miejsca, w którym się znajdują, o ile oferują oni usługi w Unii, czego dowodem jest istotne powiązanie z Unią.
- (8) Należy uznać, że takie istotne powiązanie z Unią zachodzi, jeżeli dostawca usług ma siedzibę w Unii lub, w przypadku braku takiej siedziby, jeżeli liczba odbiorców usługi w co najmniej jednym państwie członkowskim jest znaczna

⁵ Dyrektywa (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z 9.09.2015 r. ustanawiająca procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.Urz. UE L 241, s. 1).

w stosunku do liczby ludności danego państwa członkowskiego lub państw członkowskich lub na podstawie ukierunkowania działalności na co najmniej jedno państwo członkowskie. To, czy działalność jest ukierunkowana na co najmniej jedno państwo członkowskie można ustalić na podstawie wszelkich istotnych okoliczności, w tym takich czynników, jak posługiwanie się językiem lub walutą, których powszechnie używa się w tym państwie członkowskim, lub możliwość składania zamówień na produkty lub usługi, lub korzystanie z odpowiedniej domeny najwyższego poziomu. Ukierunkowanie działalności na państwo członkowskie może również wynikać z dostępności aplikacji w danym krajowym sklepie z aplikacjami, z obecności reklam na rynku lokalnym lub z posługiwania się w reklamach językiem używanym w tym państwie członkowskim, lub z zarządzania relacjami z klientem polegającego na przykład na obsłudze klientów w języku powszechnie używanym w tym państwie członkowskim. W przypadku gdy dostawca usług kieruje swoją działalność do co najmniej jednego państwa członkowskiego w rozumieniu art. 17 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012⁶, należy również domniemywać, że zachodzi istotne powiązanie. Natomiast sama tylko techniczna dostępność strony internetowej z Unii nie może, wyłącznie na tej podstawie, być uznana za ustanawiającą istotne powiązanie z Unią.

- (9) Niniejsze rozporządzenie w pełni harmonizuje przepisy mające zastosowanie do usług pośrednich na rynku wewnętrznym w celu zapewnienia bezpiecznego, przewidywalnego i budzącego zaufanie środowiska internetowego, przeciwdziałania rozpowszechnianiu nielegalnych treści w internecie oraz zagrożeniom społecznym, jakie może stwarzać rozpowszechnianie dezinformacji lub innych treści, w którym to środowisku prawa podstawowe zapisane w Karcie są skutecznie chronione, a innowacje są wspierane. W rezultacie – o ile nie jest to wyraźnie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu – państwa członkowskie nie powinny przyjmować lub utrzymywać w mocy dodatkowych wymogów krajowych w odniesieniu do spraw objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, ponieważ miałyby to wpływ na bezpośrednie i jednolite stosowanie w pełni zharmonizowanych przepisów mających zastosowanie do dostawców usług pośrednich zgodnie z celami niniejszego rozporządzenia. Nie powinno to wykluczać możliwości stosowania innych przepisów krajowych mających zastosowanie do dostawców usług pośrednich, zgodnie z prawem Unii, w tym dyrektywą 2000/31/WE, w szczególności z jej art. 3, w przypadku gdy przepisy prawa krajowego służą realizacji uzasadnionych celów leżących w interesie publicznym, innych niż cele niniejszego rozporządzenia.

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z 12.12.2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L 351, s. 1).

(10) Niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla innych aktów prawa Unii regulujących świadczenie usług społeczeństwa informacyjnego w ujęciu ogólnym, regulujących inne aspekty świadczenia usług pośrednich na rynku wewnętrznym lub określających i uzupełniających przepisy zharmonizowane określone w niniejszym rozporządzeniu, takich jak dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE⁷, łącznie z jej przepisami dotyczącymi platform udostępniania plików wideo, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1148⁸, (UE) 2019/1150⁹, (UE) 2021/784¹⁰ i (UE) 2021/1232¹¹ oraz dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹², jak również przepisy prawa Unii ustanowione w rozporządzeniu w sprawie europejskiego nakazu wydania dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych i europejskiego nakazu zabezpieczenia dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych oraz w dyrektywie ustanawiającej zharmonizowane przepisy dotyczące mianowania przedstawicieli prawnych w celu gromadzenia dowodów na potrzeby postępowań karnych.

Podobnie w celu zapewnienia jasności niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla prawa Unii dotyczącego ochrony konsumentów, w szczególności, rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394¹³ i (UE) 2019/1020¹⁴ oraz dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady

⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z 10.03.2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.Urz. UE L 95, s. 1).

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1148 z 20.06.2019 r. w sprawie wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów materiałów wybuchowych, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 i uchylające rozporządzenie (UE) nr 98/2013 (Dz.Urz. UE L 186, s. 1).

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1150 z 20.06.2019 r. w sprawie propagowania sprawiedliwości i przejrzystości dla użytkowników biznesowych korzystających z usług pośrednictwa internetowego (Dz.Urz. UE L 186, s. 57).

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/784 z 29.04.2021 r. w sprawie przeciwdziałania rozpowszechnianiu w internecie treści o charakterze terrorystycznym (Dz.Urz. UE L 172, s. 79).

¹¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1232 z 14.07.2021 r. w sprawie tymczasowego odstępstwa od niektórych przepisów dyrektywy 2002/58/WE w odniesieniu do wykorzystywania technologii przez dostawców usług łączności interpersonalnej niewykorzystujących numerów do przetwarzania danych osobowych i innych danych do celów zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w internecie (Dz.Urz. UE L 274, s. 41).

¹² Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 12.07.2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.Urz. UE L 201, s. 37).

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z 12.12.2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.Urz. UE L 345, s. 1).

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z 20.06.2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011 (Dz.Urz. UE L 169, s. 1).

platformy internetowej, jak na przykład oglądanie ich, słuchanie ich lub dostarczanie informacji, tak jak przedsiębiorcy na internetowej platformie handlowej umożliwiającej konsumentom zawieranie z przedsiębiorstwami umów zawieranych na odległość.

Do celów niniejszego rozporządzenia korzystanie nie ogranicza się do interakcji z informacjami poprzez kliknięcie, komentowanie, tworzenie hiperłączy, udostępnianie, nabywanie lub przeprowadzanie transakcji na platformie internetowej. W konsekwencji pojęcie aktywnego odbiorcy usługi niekoniecznie pokrywa się z pojęciem zarejestrowanego użytkownika usługi. Jeżeli chodzi o wyszukiwarki internetowe, pojęcie aktywnego odbiorcy usługi powinna obejmować osoby, które oglądają informacje na swoim interfejsie internetowym, ale nie powinna obejmować na przykład właścicieli stron internetowych indeksowanych przez wyszukiwarkę internetową, ponieważ nie korzystają oni aktywnie z tej usługi. Liczba aktywnych odbiorców usługi powinna obejmować wszystkich indywidualnych odbiorców usługi, którzy korzystają z danej usługi. W tym celu odbiorca usługi, który korzysta z różnych interfejsów internetowych, takich jak strony internetowe lub aplikacje, w tym również w przypadku, gdy dostęp do usług odbywa się za pośrednictwem różnych ujednoliconych formatów adresowania zasobów (adresy URL) lub nazw domen, powinien, w miarę możliwości, być liczony tylko jeden raz. Pojęcie aktywnego odbiorcy usługi nie powinno jednak obejmować przypadkowego korzystania z usługi przez odbiorców innych dostawców usług pośrednich, którzy pośrednio udostępniają informacje przechowywane przez dostawcę platform internetowych poprzez tworzenie hiperłączy lub indeksowanie przez dostawcę wyszukiwarki internetowej. Ponadto niniejsze rozporządzenie nie nakłada na dostawców platform internetowych lub wyszukiwarek internetowych obowiązku szczególnego śledzenia osób fizycznych w internecie. Jeżeli tacy dostawcy są w stanie pomijać zautomatyzowanych użytkowników, takich jak boty lub programy do wydobywania danych, bez dalszego przetwarzania danych osobowych i śledzenia, mogą to zrobić. Na określenie liczby aktywnych odbiorców usług mogą mieć wpływ zmiany rynkowe i techniczne, w związku z czym należy przekazać Komisji uprawnienia do uzupełniania przepisów niniejszego rozporządzenia w drodze aktów delegowanych ustanawiających metodykę określania aktywnych odbiorców platformy internetowej lub wyszukiwarki internetowej, odzwierciedlającą w razie potrzeby charakter usługi i sposób, w jaki zachodzi interakcja między usługą a jej odbiorcą.

- (78) Ze względu na efekty sieciowe charakteryzujące gospodarkę platform baza użytkowników platformy internetowej lub wyszukiwarki internetowej może szybko się powiększyć i osiągnąć rozmiary bardzo dużej platformy internetowej lub bardzo dużej wyszukiwarki internetowej, co wiąże się z oddziaływaniem na rynek wewnętrzny. Może się tak stać w przypadku wzrostu wykładniczego następującego w krótkich okresach lub dużej globalnej obecności i obrotów

pozwalających platformie internetowej lub wyszukiwarce internetowej na pełne wykorzystanie efektów sieciowych oraz korzyści skali i zakresu. Wysoki roczny obrót lub kapitalizacja rynkowa mogą w szczególności wskazywać na szybką skalowalność pod względem dotarcia do użytkowników. W takich przypadkach koordynator ds. usług cyfrowych właściwy dla miejsca siedziby lub Komisja powinni mieć możliwość wnioskowania o częstsze składanie przez dostawcę platformy internetowej lub wyszukiwarki internetowej sprawozdań dotyczących liczby aktywnych odbiorców usługi, aby móc w odpowiednim czasie określić moment, w którym tę platformę lub tę wyszukiwarkę należy wskazać jako – odpowiednio – bardzo dużą platformę internetową lub bardzo dużą wyszukiwarkę internetową do celów niniejszego rozporządzenia.

- (79) Sposób korzystania z bardzo dużych platform internetowych i bardzo dużych wyszukiwarek internetowych może mieć istotny wpływ na bezpieczeństwo w internecie, kształtowanie opinii publicznej i dyskursu publicznego, a także handel w internecie. Sposób, w jaki projektują one swoje usługi, jest zasadniczo zoptymalizowany pod kątem przynoszenia korzyści ich modelom biznesowym, które często opierają się na reklamie, i może wywoływać problemy społeczne. Do skutecznego rozpoznania i ograniczenia ryzyka oraz szkód społecznych i gospodarczych, które mogą powstać, niezbędna jest skuteczna regulacja i egzekwowanie. Zgodnie z niniejszym rozporządzeniem dostawcy bardzo dużych platform internetowych i bardzo dużych wyszukiwarek internetowych powinni zatem oceniać ryzyko systemowe wynikające z projektu, funkcjonowania i korzystania z ich usług, a także z potencjalnego nadużywania usług przez odbiorców usługi, oraz powinni wprowadzać odpowiednie środki zmniejszające to ryzyko, przy jednoczesnym poszanowaniu praw podstawowych. Określając znaczenie potencjalnych negatywnych skutków i wpływu, dostawcy powinni rozważyć dotkliwość potencjalnego wpływu i prawdopodobieństwo wystąpienia całości takiego ryzyka systemowego. Na przykład mogliby ocenić, czy potencjalny negatywny wpływ może dotyczyć dużej liczby osób, czy jest on nieodwracalny, lub czy trudno jest naprawić i przywrócić sytuację istniejącą przed wystąpieniem potencjalnego wpływu.
- (80) Cztery kategorie ryzyka systemowego wymagają dogłębnej oceny ze strony dostawców bardzo dużych platform internetowych i bardzo dużych wyszukiwarek internetowych. Pierwsza kategoria dotyczy ryzyka związanego z rozpowszechnianiem nielegalnych treści, między innymi rozpowszechnianiem materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych lub nielegalne nawoływanie do nienawiści lub inne rodzaje nadużywania ich usług do celów przestępczych, a także dopuszczaniem się nielegalnych działań, takich jak sprzedaż produktów lub usług zakazanych prawem Unii lub prawem krajowym, w tym produktów niebezpiecznych lub podrobionych, oraz nielegalny handel zwierzętami. Na przykład takie rozpowszechnianie lub działania mogą stanowić znaczące ryzyko systemowe w przypadku, gdy dostęp do nielegalnych

Akt o usługach cyfrowych jest odpowiedzią na nowe zagrożenia i wyzwania związane z rozpowszechnianiem nielegalnych treści w internecie. Komentarz wskazuje kierunki wykładni rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 ułatwiające wdrożenie przepisów przez podmioty zobowiązane (przede wszystkim oferujące usługi pośrednie online), a także komercyjnych użytkowników usług cyfrowych oraz organy nadzorcze.

Publikacja w sposób szczegółowy przedstawia nowe regulacje, które mają na celu w szczególności:

- zwalczanie nielegalnych treści online, w tym odnoszących się do nielegalnych towarów i usług;
- wzmocnienie pozycji użytkowników i ich przedstawicieli, przez zapewnienie m.in. możliwości zgłaszania nielegalnych treści, zakwestionowania decyzji o moderowaniu treści i dochodzenia zadośćuczynienia za pośrednictwem mechanizmu rozstrzygnięcia sporów lub zadośćuczynienia sądowego;
- wprowadzenie obowiązków systemowej oceny i zmniejszania ryzyka nakładanych na bardzo duże platformy internetowe (VLOP) i bardzo duże wyszukiwarki internetowe (VLOSE);
- ochronę praw dziecka oraz ograniczenie wykorzystywania wrażliwych danych osobowych do celów reklamy targetowanej;
- wzmocnienie nadzoru i egzekwowania przepisów wobec wszystkich dostawców usług pośrednich, z istotnym udziałem niezależnych koordynatorów ds. usług cyfrowych w każdym państwie członkowskim UE i Europejskiej Rady ds. Usług Cyfrowych;
- wyposażenie Komisji Europejskiej w dodatkowe uprawnienia nadzorcze w odniesieniu do VLOP i VLOSE.

Autorami opracowania są specjaliści o rozległych kompetencjach merytorycznych z zakresu problematyki nowych technologii, usług cyfrowych i ochrony danych osobowych, w tym: praktycy z Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej, Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Kancelarii Sejmu, eksperci Europejskiej Rady Ochrony Danych, organizacji branżowych, doradcy prawni z renomowanych kancelarii oraz działów prawnych dużych przedsiębiorstw internetowych, a także przedstawiciele nauki polskiej i międzynarodowej z wiodących uczelni.

Komentarz przeznaczony jest dla dostawców usług pośrednich (dostępu do internetu, usług hostingowych, np. przetwarzania w chmurze, rejestratorów nazw domen, internetowych platform handlowych, sklepów z aplikacjami, sieci społecznościowych, platform udostępniania treści, internetowych platform podróży i zakwaterowania), a także dostawców VLOP i VLOSE. Publikacja będzie przydatna również prawnikom praktykom – radcom prawnym, adwokatom, sędziom oraz pracownikom administracji rządowej i samorządowej.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: +48 801 044 545
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

